

T.a.v. de gemeenteraad

Datum : 2 april 2024
Uw kenmerk : n.v.t.
Zaaknummer : 1245109
Behandeld door : college van B&W
Onderwerp : Evaluatie centrumregelingen Bloemendaal-Heemstede: GR BV
en GR DIT
Verzonden :
Bijlage(n) : Evaluatie centrumregelingen BV en DIT

Geachte leden van de raad,

Op 5 december 2023 hebben de colleges van de gemeente Bloemendaal en Heemstede ingestemd met de opdracht voor o.a. de evaluatie van de centrumregelingen Bedrijfsvoering (GR BV) en Digitale informatievoorziening (GR DIT). Hierover bent u per brief dd. 5 december geïnformeerd (corsa: 2023001074).

Deze evaluatie van de GR BV en de GR DIT heeft het afgelopen kwartaal plaatsgevonden en hierbij informeren wij u over de resultaten.

Aanleiding

De aanleiding van deze opdracht was vierledig:

1. De wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), de gemeenschappelijke regelingen moeten aangepast worden aan de gewijzigde wet.
2. De oprichting van de GR BV per 1 januari 2023. Hierin is opgenomen dat in het eerste kwartaal van 2024 de GR BV geëvalueerd wordt.
3. De oprichting van de GR DIT in 2021. Hierin is opgenomen dat minimaal eenmaal in de twee jaar de kostenverdeling wordt geëvalueerd.
4. In het collegeprogramma is opgenomen dat de regionale samenwerkingen in het algemeen en de ambtelijke samenwerking met Heemstede in het bijzonder worden geëvalueerd op effectiviteit.

De opdracht voor de evaluatie van de centrumregelingen is als volgt geformuleerd:

1. Eind 2023/Q1 2024 evalueren GR BV en GR DIT
2. Eind 2023/Q1 2024 analyse gevolgen wijzigingen Wgr voor regelingen Intergemeentelijke afdeling sociale zaken (IASZ), Gemeentelijke belastingen Kennemerland-zuid (GBKZ), GR DIT en GR BV: is in uitvoering, besluitvorming hierover is voorzien in de raad van mei.
3. Eind 2025 evaluatie alle centrumregelingen, inclusief harmonisering.

De GR BV is met terugwerkende kracht op 1 januari 2023 opgericht. In het raadsvoorstel is opgenomen dat de GR BV en GR DIT geëvalueerd worden. Belangrijkste evaluatiepunt is de vraag of de beoogde voordelen ook gerealiseerd worden conform het raadsvoorstel GR BV en regeling van de GR DIT:

- Eenduidige aansturing;
- Financieel meer overzicht, inzicht en kostenverdeling;
- Grip door de gemeenteraden

Bij deze evaluatie zijn doelmatigheid en doeltreffend geen onderdeel.

Evaluatie GR DIT en GR BV

De evaluatie van de GR DIT en GR BV is licht ingestoken. Deels omdat de regelingen, zeker de GR BV, nog niet heel lang bestaan. Daarnaast is een brede evaluatie gepland eind 2025. Voor de evaluatie van de beide GR-en zijn dezelfde onderzoeksvragen gesteld.

- In hoeverre voldoet de regeling op zichzelf aan de taakuitvoering en de uitgangspunten bij oprichting?
- Hoe verloopt de financiële afwikkeling van de samenwerking. Komt de vooraf bepaalde kostenverdeling overeen met de werkelijke dienstverlening?
- In hoeverre is er bestuurlijk (colleges en raden) voldoende grip op de regelingen?
- Hoe verloopt de aansturing van de teams?

Voor de evaluatie zijn een diverse betrokkenen gesproken waarin (een deel van) de onderzoeksvragen aan bod gekomen zijn.

Conclusies en aanbevelingen

In zijn algemeenheid kan geconcludeerd worden dat de GR BV en GR DIT voordelen bieden voor zowel bestuur, directie en medewerkers. Toch zijn er duidelijk nog verbeterpunten. Daarnaast kan geconcludeerd worden dat de evaluatie van de GR BV nog wat vroeg is om echt goede conclusies te trekken.

De belangrijkste conclusies zijn:

1. Voor beide regelingen is bij verschillende mensen opgehaald wat hun ervaringen zijn ten aanzien van de slagkracht. De conclusie naar aanleiding van deze uitkomsten is dat de slagkracht door de samenwerking vergroot is.
2. Voor de GR DIT is het belangrijk om te blijven monitoren of de slagkracht voldoende is voor de grootte en complexiteit van de uitdagingen.
3. De vorming van een GR biedt meerwaarde ten opzichte van een minder formele samenwerkingsvorm.
4. Om echt efficiencyvoordelen te behalen, is eenduidigheid in proces en besluitvorming tussen beide gemeenten cruciaal.
5. De financiële afrekening loopt wel conform afspraken, maar daar is wel veel handwerk voor nodig. Hier is nog een efficiëncyslag te maken.
6. Doordat medewerkers in dienst zijn bij de moedergemeente, is het invullen van nieuwe, openstaande vacatures complex. Er moet continue gecheckt worden of de verhouding van de formatie voldoet aan de loonkostenverdeling van 46%/54%.
7. Het financiële inzicht in de beide GR-en kan verbeterd worden, om hier beter op te kunnen sturen.
8. De financiële afhandeling van facturen is wel verbeterd t.o.v. de oude situaties.
9. Door de medewerkers wordt qua aansturing geen verschil substantieel ervaren tussen de oude en nieuwe situatie.

De belangrijkste aanbevelingen zijn:

1. Onderzoek de mogelijkheden om de processen van beide gemeenten beter op elkaar af te stemmen. Dit zit vooral in de financiële processen.
2. Neem bij de evaluatie, die eind 2025 plaatsvindt, mee of de slagkracht van GR DIT nog steeds voldoet.
3. Zorg dat de bestuurlijke en directie overleggen goed ingericht worden. Maak duidelijke keuzes welke onderwerpen op welke tafel worden besproken. Deze overleggen moeten ook duidelijk als doel hebben dat beide gemeenten zich voldoende betrokken voelen bij de GR-en, ongeacht wie de centrumgemeente is.
4. Werk toe naar de mogelijkheid om de medewerkers van de GR-en in dienst te laten treden bij de centrumgemeente. Zet het proces al in gang zet door nieuwe vacatures alleen bij de centrumgemeente uit te zetten. Daarnaast moet het proces in gang gezet worden door in overleg te treden met de ondernemingsraad en de vakbonden.
5. Zorg dat van beide GR-en de begroting nader uitgesplitst is, zodat het college en de gemeenteraad beter inzicht krijgt in de kosten van de GR. Op deze manier zijn ze beter in staat hun rollen goed in te kunnen vullen.
6. Koester en behoud de waarde dat het voor medewerkers geen verschil maakt voor welke gemeente ze werken, maar dat ze zichzelf zien als onderdeel van beide organisaties.

De volledige rapportage treft u in de bijlage.

Opvolging

Het college onderschrijft de conclusies en aanbevelingen. Hoewel de beide GR-en nog relatief kort bestaan en in ontwikkeling zijn, is het wenselijk om de aanbevelingen ter hand te nemen. Het college gaat hiermee aan de slag.

Planning vervolg opdracht evaluaties centrumregelingen

Zoals eerder is genoemd betreft deze evaluatie het eerste onderdeel van de opdracht voor evaluatie van de centrumregelingen. Het tweede onderdeel betreft het wijzigen van de regelingen als gevolg van de gewijzigde Wgr. Hiervoor heeft u inmiddels het raadsvoorstel Vaststellen wijziging gemeenschappelijke regelingen GBKZ en IASZ ontvangen ter besluitvorming. Met de vaststelling hiervan vóór 1 juli 2024 voldoen de centrumregelingen aan de nieuwe Wgr. De uitvoering van het derde onderdeel uit de opdracht start medio/eind 2025. Wij verwachten eind 2025 de resultaten van deze brede evaluatie met u te kunnen delen. Een eventuele aanpassing van de regelingen ligt in 2026 aan u voor.

Wij vertrouwen erop u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

, burgemeester

, secretaris